

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียงคำในประโยคภาษาไทยและการเล่านิทานของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานและทักษะการเล่านิทาน

2.1 ความหมายของนิทาน

2.2 ประเภทของนิทาน

2.3 ความหมายของทักษะ

2.4 วิธีการและขั้นตอนการเล่านิทาน

2.5 เทคนิคการเล่านิทานให้เกิดทักษะ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียงคำในประโยคภาษาไทย

3.1 ความหมายของประโยค

3.2 ส่วนประกอบของประโยค

3.3 การเรียงลำดับคำในประโยคภาษาไทย

3.4 ชนิดของประโยคในภาษาไทย

3.5 ประเภทของประโยคในภาษาไทย

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยนิทาน

4.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยนิทาน

4.2 ประโยชน์ของการเรียนการสอนภาษาจากการเล่านิทาน

4.3 การประเมินและการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการเล่านิทาน (Rubrics)

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางภาษาและการเรียนการสอนภาษาที่สอง

5.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง

5.2 จิตวิทยาการสอนภาษา

- 5.3 การสอนภาษาไทยนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง (โปว์)
7. พื้นที่ศึกษา: โรงเรียนบ้านตุงลอย อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น และกำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม ส่งผลให้ครูจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและความสามารถดังกล่าว เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกรมวิชาการ (2551, หน้า 8-9) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐานที่ ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ ส่วนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรทัดเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ข้อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกลึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นสั้นกว่าจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ส่วนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจ ชนิด และหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์ และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี ๑๑

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานและทักษะการเล่านิทาน

ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นประสบการณ์ทางการศึกษา โดยมีความสุขสนุกสนานเป็นองค์ประกอบสำคัญ และได้มีผู้ให้ความหมายของนิทานไว้หลายประการดังนี้

กรมวิชาการ (2545, หน้า 29) ได้กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องที่เล่าต่อ ๆ กันมา หรือเรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสุขสนุกสนานเป็นคติสอนใจ หรือแนวปฏิบัติที่ถูกต้องและควรปฏิบัติในการดำรงชีวิต

ในขณะที่วิล มาสจรัส (2551, หน้า 13) ได้กล่าวถึงความหมายของนิทานไว้ว่าเป็นเรื่องเล่าสืบสานต่อกันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า

ส่วนราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 588) ได้กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องที่เล่ากันมา นอกจากนี้ภทิพย์ ศรีสุทธิ (2552, ระบบออนไลน์) ได้ให้ความหมายของนิทานว่าเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา เป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด กล่าวกันว่านิทานมีกำเนิดพร้อม ๆ กับครอบครัวมนุษยชาติ มูลเหตุที่มาแต่เริ่มแรกเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงแล้วเล่าสู่กันฟัง มีการเพิ่มเติมเสริมแต่ให้พิสดารมากยิ่งขึ้นจนห่างไกลจากเรื่องจริง

ดังนั้นนิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่สืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณเป็นมรดกทางวัฒนธรรม นิทานอาจเป็นเรื่องจริง หรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน และอาจแฝงด้วยคติสอนใจและเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

ประเภทของนิทาน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 247-248) แบ่งนิทานออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. นิทานปรัมปรา คือ นิทานที่มีขนาดยาวและไม่ระบุสถานที่ที่แน่นอน แต่มีการกำหนดเวลา จึงมักขึ้นต้นนิทานว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว นิทานประเภทนี้ได้แก่ ปลาบู่ทอง นางสิบสอง เป็นต้น
2. นิทานท้องถิ่น คือ นิทานที่มีเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียวระบุสถานที่ที่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ตำนาน โศกกลาง ความเชื่อ ผิศาจ เทวดา และมักเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง เช่น ท้าวแสนปม แม่นาคพระโขนง เป็นต้น
3. เทพนิยาย คือ นิทานที่มักกล่าวถึงเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา เป็นเรื่องที่มีเทวดา นางฟ้า และเป็นเรื่องที่มีถิ่นกำเนิดจริง เช่น รามสูร นารายณ์ เป็นต้น

4. นิทานเกี่ยวกับสัตว์ คือ นิทานที่มีตัวเอกของเรื่องที่เป็นสัตว์หรือมีคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับสัตว์ มักจะเล่าเชิงเปรียบเทียบกับมนุษย์ โดยสัตว์ในนิทานจะมีความคิดและความสามารถเช่นเดียวกันกับคน เช่น นิทานอีสป นิทานชาดก

5. นิทานตลก คือ การเล่านิทานเพื่อสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงปฏิกิริยาไหวพริบ ความโง่ คนหูหนวก คนชอบพูดเท็จ เช่น ศรีธนญชัย หัวล้านนอกครู เป็นต้น

6. นิทานประยุทธ์ คือ นิทานที่กำหนดบทบาทให้ตัวละครเป็นสัตว์หรือเด็ก ๆ เป็นตัวเอกของเรื่อง สอดแทรกคติสอนใจที่สามารถยึดถือปฏิบัติได้ เป็นไปตามสภาพการณ์ของยุคปัจจุบันได้แก่ แมวเหมียวสอนลูก ความดีของแก้ว เป็นต้น

ส่วนวรรณิ ศิริสุนทร (2542, หน้า 13 - 19) ได้รวบรวมและเสนอแนะนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน ภายหลังมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง จัดจำเรื่องราวมาเขียนขึ้นบ้าง ไม่ปรากฏว่าผู้แต่งดั้งเดิมเป็นใคร มักจะกล่าวอ้างว่าเป็นของเก่าแล้วเอามาเล่าใหม่ นิทานพื้นบ้านแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ มีตัวละครเป็นสัตว์พูดจาโต้ตอบกัน บางครั้งก็พูดโต้ตอบกับคนด้วย เช่น เรื่อง ปลาบู่ทอง ลูกเสือกกับลูกวัว

1.2 นิทานไม่รู้จบ เป็นนิทานธรรมดาพื้น ๆ แต่เนื้อเรื่องมีการกระทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ และซ้ำ ๆ กัน เช่น เรื่องตากับยาย ยายแก่กลืนแมลงวัน

1.3 นิทานตลกขบขัน เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นทำนองไร้สาระหรือโง่เขลา และแปลกประหลาดชวนให้เห็นเป็นเรื่องตลกขบขัน บางครั้งก็เป็นการใช้ปฏิกิริยาไหวพริบ เช่น เรื่อง ชายจี๊ดม ศรีธนญชัย

1.4 นิทานอธิบายเหตุ ส่วนใหญ่เป็นนิทานที่อธิบายหรือตอบคำถามเด็ก ๆ ว่า "ทำไม" อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของสัตว์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้คนในชาติ ต่าง ๆ เช่น เรื่อง ทำไมพระอาทิตย์และพระจันทร์จึงอยู่บนฟ้า ทำไมกระต่ายจึงหางสั้น

1.5 เทพนิยาย บางครั้งเรียกว่า นิทานเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถา ลักษณะของนิทานชนิดนี้ที่เห็นได้เด่นชัด คือ เรื่องมักยาว ซับซ้อน ตัวละครมักมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ สามารถบันดาลสิ่งที่ดั่งใจหรือสิ่งที่ชั่วร้ายได้ หรือผู้วิเศษสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ที่คนธรรมดาทำไม่ได้ มักนิยมขึ้นต้นว่า "กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมี.." หรือ "ในกาลครั้งหนึ่ง.." เช่น เรื่อง สังข์ทอง โสนน้อยเรือนงาม

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) มีลักษณะเป็นนิทานสั้น ๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ สัตว์มีบทบาทเหมือนคน มีแกนเรื่องแกนเดียว มีโครงเรื่องง่ายและสั้น ต้องให้บทเรียนที่สอนใจ เป็นข้อสรุปที่ชัดเจน เช่น นิทานอีสป นิทานชาดก

3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์และเรื่องราวในบรรพกาล เกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ รูปลักษณะของเทพเจ้าเหมือนมนุษย์ทั่ว ๆ ไป แต่เป็นมนุษย์ที่อมตะ คือ เป็นผู้ที่ไม่ตายและมีพลังอำนาจทางเวทมนตร์คาถาและอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เช่น เทพเจ้ากรีก

4. มหาकाพย์และนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) เป็นนิทานที่มีลักษณะคล้ายกับ เทพปกรณัม ต่างกันที่ตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ ฝ่าฟันอุปสรรคและประสบผลสำเร็จในที่สุด เช่น เรื่อง รามเกียรติ์ ไกรทอง ท้าวแสนปม

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal Stories) แบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่ สัตว์ที่มีบทบาทการกระทำอย่างคน สัตว์ที่มีความเป็นอยู่อย่างสัตว์ แต่พูดได้อย่างคน และสัตว์ที่มีความเป็นอยู่ ความนึกคิดตามธรรมชาติของสัตว์ ตัวเอกส่วนใหญ่มีบทบาทที่ค่อนข้างซุกซน แต่เด็ก ๆ ชอบมาก เช่น เรื่อง ลูกเปิดจี้ห่วย เป็นต้น

สรุปได้ว่า นิทานสำหรับเด็กสามารถแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภท ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่มักจะแบ่งนิทานสำหรับนักเรียน ออกตามรูปแบบของนิทาน ซึ่งเป็นการแบ่งนิทานตามลักษณะเนื้อหาของนิทาน โดยใช้เนื้อหาสาระในนิทานนั้นเป็นเกณฑ์การแบ่งประเภท

ขั้นตอนและวิธีการการเล่านิทาน

วรรณิ ศิริสุนทร (2542 , หน้า 37) ได้แบ่งขั้นตอนวิธีการเล่านิทานเป็น 4 อย่าง ได้แก่

1. การเลือกเรื่องที่จะเล่า นิทานพื้นบ้านเป็นนิทานที่เล่าได้ง่ายที่สุด เพราะนิทานประเภทนี้มีคุณสมบัติที่ดี กล่าวคือ ง่ายในรูปแบบ โครงเรื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเต็มไปด้วยสุนทรียภาพ นักเล่านิทานในสมัยแรก ๆ ใช้นิทานเก่า ๆ เล่าเรื่องเพื่อให้ง่ายในการเข้าถึง ความเศร้า ความหวัง ความดี และความเลวของคน

การเลือกเรื่องที่จะเล่าควรเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส เช่น ถ้าเล่าให้เด็กผู้ชายฟังเรื่องต้องเน้นการกระทำ แต่ถ้าเป็นการเล่าให้เด็กผู้หญิงฟังก็ต้องมีการพรรณนาโวหารให้มากขึ้น ส่วนความยาวของนิทานนั้นอยู่ที่ผู้เล่าจะต้องรับผิดชอบว่า ผู้ฟังมีความอดทนเพียงใด ในการฟังนิทาน ถ้านิทานที่จะเล่ามีหลายเรื่องควรเลือกนิทานที่มีความแตกต่างกันในด้านความน่าสนใจ ความยากง่าย และความยาวของเรื่องให้เหมาะกับอายุ

2. การดัดแปลงเนื้อเรื่อง เมื่อเลือกนิทานได้แล้วจะต้องพิจารณาว่า ควรจะเล่าเรื่องไปตามตัวอักษรที่เขียนไว้ หรือจำเป็นที่จะต้องจะจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ใหม่ ต้องมีการขยายความหรือตัดทอนเนื้อหาบางส่วน สำหรับนิทานพื้นบ้านไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดัดแปลงเนื้อเรื่อง เพราะเป็นเรื่องที่เด็กคุ้นเคยอยู่แล้ว และมีลักษณะของเนื้อเรื่องที่เหมาะสมในการเล่าอยู่แล้ว เรื่องส่วนมากที่จะต้องจัดเขียนใหม่ มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับมหากาพย์หรือวีรบุรุษ ควรมีการเลือกว่าจะเล่าตอนใดตอนหนึ่ง หรืออาจจะขยายความเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา หรืออาจตัดรายละเอียดบางตอนที่ไม่น่าจำเป็นจะต้องเล่าสำหรับนิทานเรื่องยาวๆ การตัดตอนเนื้อหาถ้าตรงตามต้นฉบับเดิมจะมีผลดีคือ ทำให้ง่ายในการเล่า

3. การเตรียมตัว ควรมีการเขียนและศึกษาโครงเรื่องของนิทาน จำให้ขึ้นใจ จนสามารถสร้างจินตนาการได้ ควรมีการสังเกตการใช้ถ้อยคำและการสนทนา โดยเฉพาะการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีคำซ้ำหรือนิทานที่มีภาษาถิ่น อาจฝึกเล่านิทานเองหน้ากระจก เพื่อได้ทราบว่าตนมีส่วนบกพร่องอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้แก้ไขก่อนที่จะไปเล่านิทานจริงๆ ให้เด็กฟัง

4. สถานที่เล่านิทาน สถานที่เล่านิทานไม่จำเป็นจะต้องถูกกำหนดให้แน่นอนลงไป จะเป็นสถานที่แห่งไหนก็ได้ ผู้ฟังควรจะเป็นกลุ่มเล็กๆ ซึ่งเข้ากับผู้เล่าได้สนิทจิตใจ มีที่นั่งอย่างสะดวกสบาย พวกเขาสามารถมองเห็นและได้ยินผู้เล่านิทาน และผู้เล่าก็สามารถมองเห็นผู้ฟังได้อย่างทั่วถึง ควรจัดที่นั่งเป็นรูปโค้งหรือรูปครึ่งวงกลม พยายามให้นั่งสลับหว่างกัน เพื่อคนที่นั่งอยู่ข้างหน้าจะได้ไม่บังคนที่นั่งอยู่ข้างหลัง เด็กจะได้รู้จักเป็นกันเอง ถ้าผู้เล่าให้ความรัก ความอบอุ่น และความเป็นกันเอง จะช่วยสร้างบรรยากาศที่น่าสบายและน่ายินดียิ่งขึ้น

ในขณะที่สมปอง หลอมประโคน (2544, หน้า 24) ได้กล่าวไว้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กหรือผู้เรียนฟังว่า ผู้สอนควรเลือกนิทานที่เหมาะสมกับความสนใจ และระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน เนื้อหาของนิทานไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป มีโครงเรื่องและภาษาไม่ซับซ้อนมากนัก นอกจากนี้นิทานควรมีเนื้อเรื่องและเนื้อหาทางภาษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการเรียนการสอนด้วย ที่สำคัญควรเป็นนิทานที่ผู้เล่าหรือผู้สอนชอบ เพราะจะช่วยให้การเล่ามีชีวิตชีวามากขึ้น

ส่วนวิไล มาศจรัส (2551, หน้า 120-124) ได้กล่าวถึงวิธีการเล่านิทานโดยมีหลักการ เตรียมตัวดังนี้

1. อ่านนิทานหลายๆ การอ่านนิทานหลายๆ จะทำให้ผู้เล่าสามารถคัดเลือกนิทานสั้น ๆ ที่มีความสนุกสนานมาเล่าได้ตรงกับความต้องการของผู้ฟัง และทำให้ผู้เล่ามีมุมมองและรู้โครงเรื่องนิทานมากยิ่งขึ้น

2. ซ้อมการเล่านิทาน วิธีการซ้อมการเล่านิทานก็คือ ฝึกเล่านิทานออกมาดัง ๆ เพื่อฟังเสียงตัวเองดูว่าเป็นอย่างไร เสียงแจ่มใสหรือไม่ ดัดอย่างถูก ๆ กัก ๆ หรือไม่ จำตัวละครได้แม่นยำหรือเปล่า อาจซ้อมให้คนใกล้ชิดฟัง เช่น ลูก หลาน สามี ภรรยา ญาติ โดยขณะที่เล่านั้นสังเกตดูความสนใจว่าผู้ฟังมีทำอย่างไร หลังเล่าจบแล้วลองสอบถามดูว่า การเล่านิทานของเรามีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขตรงไหนบ้าง การซักซ้อมเล่านิทานบ่อยๆ จะทำให้เกิดทักษะประสบการณ์ และกลายเป็นความชำนาญไปในที่สุด

3. ตรวจสอบข้อผิดพลาด ทุกครั้งที่เล่านิทานหากต้องการทราบว่าการเล่านิทานของเราบกพร่องตรงไหนแล้ว ควรบันทึกเหตุการณ์การเล่านิทานของเราไว้ แล้วนำเทปนั้นมาเปิดฟังทบทวนดูว่า นิทานที่เล่าไปนั้นมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

4. ปฏิบัติตามข้อห้ามของการเล่านิทานอย่าเคร่งครัด ได้แก่

4.1 มีคำยากอยู่ในเรื่องและจำเป็นต้องใช้ ให้แปลและอธิบายคำยากให้ฟังก่อน และถ้าแปลอื้คำนั้น ก็เล่าเรื่องไปจนจบแล้วจึงอธิบายคำนั้นภายหลัง

4.2 อย่าทำเสียงที่ไม่เป็นธรรมชาติของตนเอง อย่าทำเสียงของตัวละคร ถ้าหากทำได้ไม่ดี

4.3 ในขณะที่เล่าอย่าเดินไปเดินมาหรือทำท่าแปลก ๆ ที่เคยชิน (ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน) อาจปฏิกิริยาเหล่านี้จะดึงดูดความสนใจจากนิทานที่กำลังเล่า

4.4 อย่าพูดเร็วหรือพูดช้าเกินไป อย่าพูดเรื่อย ๆ เป็นเสียงเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง

4.5 อย่าเล่าโดยไม่มองหน้าผู้ฟัง

ที่กล่าวมาข้างต้น คือ หลักการพื้นฐานของวิธีการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการเล่านิทาน เพื่อให้การเล่านิทานประสบผลสำเร็จ

เทคนิคในการเล่านิทาน

การเล่านิทานให้สนุกและดึงดูดความสนใจ นักเล่านิทานที่ดีต้องเอาใจใส่เกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการเล่านิทาน และควรใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดทักษะการเล่านิทาน ดังที่จิวิวรรณ กุหาอภิรักษ์ (2542 , หน้า 183-185) ได้เสนอแนะเทคนิคในการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการทักทายผู้ฟัง เพื่อเรียกความสนใจ เช่น นักเรียนที่น่ารักทุกคน วันนี้ครูมีนิทานสนุกมากจะเล่าให้ฟัง นิทานเรื่องนี้ชื่อว่า.....บางครั้งเพื่อให้ผู้ฟังประหลาดใจและตั้งใจฟัง ผู้เล่าอาจจะพูดว่า ให้นักเรียนฟังให้จบ แล้วช่วยกันตั้งชื่อว่า เรื่องอะไรดี ถ้าใครตั้งชื่อได้เหมาะสมจะมีรางวัลให้ หรือเริ่มต้นด้วยการทำเสียงแผ่วเบา และทำเสียงดังขึ้นตามลำดับ “กาลครั้งหนึ่ง.....(เว้นระยะ).....”

2. อย่าพยายามบรรยายหรืออธิบายมากเกินไป เด็กจะเบื่อ ควรใช้บทสนทนา
 3. เมื่อตัวละครพูดคุยกันควรใช้บทสนทนาเนื้อเรื่องในหนังสือ เช่น ทำเสียงคุณยาย ทำเสียงคนชรา ทำเสียงคุณแม่
 4. เวลาเล่าใช้น้ำเสียงดัง ชัดเจน มีหนักบ้างเบาบ้าง ชัดถ้อยชัดคำ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป รู้จักเน้นเสียง ทอเสียง ทำเสียงแผ่วเบา หรือหยุดสักระยะ เพื่อสะกดให้คนสนใจ ประหลาดใจตามเหตุการณ์ในท้องเรื่อง เช่น ดุชิ อะไรนั่นอยู่ข้าง ระวัง (ตะโกน) โอ๊ยเจ็บ (ร้องคราง)
 5. การแต่งกายนอกจากจะให้เหมาะสมแล้ว ถ้าแต่งกายเป็นตัวละครที่เป็นตัวเอกในเรื่อง เด็กจะชอบมาก ดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างดี
 6. เวลาเล่าต้องมองหน้าผู้ฟัง กวาดสายตาให้ทั่วๆ เคลื่อนไหวมือ แขน ขา เดินไปมา แต่อย่าเดินมากจนผู้ฟังเวียนศีรษะ
 7. สอดแทรกอารมณ์ขัน เพื่อให้เด็กหัวเราะตามไปด้วย
 8. แสดงสีหน้าท่าทางสอดคล้องอารมณ์ไปด้วยขณะที่เล่าเพื่อให้สมจริง
 9. รู้จักอธิบายต่อเติมเรื่อง หรือดัดแปลงเรื่องตามความเหมาะสมของเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในขณะนั้น เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณค่าทางจริยธรรม มโนธรรม หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง
 10. ใช้อุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก ทำให้การเล่านิทานสนุกสนานมีชีวิตชีวาเพิ่มมากขึ้น
 11. มีปฏิญาณไหวพริบในการใช้และดัดแปลงอุปกรณ์ที่อยู่รอบๆ ตัว เช่น โต๊ะ เก้าอี้ หรือแม้แต่ผู้ฟังก็นำมาร่วมแสดงกิจกรรมได้
 12. เมื่อเล่าจบให้ยกหนังสือนิทานเรื่องที่เล่าให้ผู้ฟังดูอย่างทั่วถึง อาจเปิดทีละหน้าให้ดูใกล้ ๆ (ไม่จำเป็นต้องเปิดทุกหน้า)
 13. เมื่อเล่านิทานจบแล้วอาจทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วม เช่น ให้เด็กลองตั้งชื่อเรื่อง ให้เด็กลองเดาเรื่องตอนจบ เป็นต้น
- ส่วน Peterson (1995, p.5-6) ได้เสนอแนะเทคนิคและขั้นตอนการเล่านิทานไว้ดังนี้
1. เริ่มต้นให้ถูกต้อง ก่อนเริ่มเล่านิทาน ผู้สอนควรแนะนำตัวละคร สถานที่ ฉาก บอกรูปร่างลักษณะในนิทาน หรือให้ผู้ฟังทำนายชนิดของตัวละครในนิทาน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการเล่านิทานอย่างเต็มที่ และผู้เล่าอาจจะอธิบายคำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ยาก เพื่อช่วยให้ผู้ฟังฟังนิทานได้เข้าใจ จากนั้นจึงเริ่มเล่านิทาน

2. ผู้เล่าควรเล่านิทานอย่างเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด เล่านิทานด้วยความกระตือรือร้น ความเป็นธรรมชาติและสนุกสนาน เน้นการใช้เสียงให้ชัดเจนถูกต้อง ใช้จังหวะการขึ้นลงของเสียงหรือเปลี่ยนความเร็วและระดับเสียงให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมไปกับการฟัง ในขณะที่เล่าควรสบตาผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง ใช้กิริยาท่าทางหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเล่าเพื่อดึงความสนใจของผู้ฟัง และช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจและติดตามเรื่องที่กำลังฟังได้

3. หลังการเล่านิทาน ผู้เล่าควรถามคำถามเกี่ยวกับนิทานอย่างระมัดระวัง กล่าวคือ ไม่ตั้งคำถามที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการถูกตรวจสอบความเข้าใจเพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกเครียด และทำให้คุณค่าของนิทานลดลง ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนตั้งคำถามกันเอง ไม่ถามทันทีที่เล่านิทานจบ หรืออาจใช้คำถามแบบปรนัยในการถาม นอกจากนี้ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเสียง คำศัพท์ หรือประโยค หรือนำไปสู่กิจกรรมการฟัง การพูด การเขียน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร การใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในเวลาเดียวกัน

นอกจากนี้ Raines & isbell (1994, p. 265) ได้กล่าวถึงเทคนิคและขั้นตอนการเล่านิทาน ไว้ดังนี้

1. ก่อนเริ่มเล่านิทาน ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนนั่งล้อมวง หรือทำบางสิ่งบางอย่างที่พิเศษ เช่น จุดเทียน ร้องเพลงพิเศษ ให้ผู้เรียนทราบว่า การเล่านิทานกำลังจะเริ่มแล้ว

2. ในระหว่างการเล่า ผู้เล่าอาจเล่าโดยใช้เสียงล้น ๆ ในการเล่า หรือใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการเล่า และผู้สอนหรือผู้เล่าอาจให้ผู้เรียนหรือผู้ฟังมีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสนใจฟังนิทานได้ตลอด เช่น การให้ผู้ฟังตบมือ หรือทำท่าทางเมื่อได้ยินคำสำคัญ ซึ่งผู้เล่าได้เตรียมให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าแล้ว นอกจากนี้ผู้เล่าอาจใช้เพลงประกอบการเล่าให้ผู้เรียนรู้สึกทั้งสนุกและเข้าใจเรื่องที่ฟัง

3. หลังการเล่านิทาน ควรจัดกิจกรรมที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจนิทานที่ฟังมากขึ้น โดยผู้สอนควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เช่น อายุ ความสามารถ หรือความสนใจ แต่กิจกรรมดังกล่าวควรเกี่ยวข้องกับนิทานและทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกในการมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า ผู้เล่านิทานสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมกับการเล่านิทานแต่ละประเภท เพื่อให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานและเกิดการเรียนรู้จากนิทานตามไปด้วย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียงคำในประโยคภาษาไทย

ความหมายของประโยค

ได้มีผู้ให้ความหมายของประโยคไว้ดังนี้

สมหมาย ทัตติวงษ์ (2544 , หน้า 72-85) ได้กล่าวไว้ว่า ประโยค คือ กลุ่มคำที่เรียงติดต่อกันอย่างมีระเบียบ มีความหมายเข้าใจได้ว่าใคร ทำอะไร

ส่วนสันต์ สุวทันพรภูต (2545, หน้า 49-95) ได้กล่าวถึงเรื่องกลุ่มคำและประโยค โดยสรุปดังนี้ กลุ่มคำ หรือ วลี คือ การเอาคำ 2 คำขึ้นไปมาเรียงกัน แล้วเกิดความหมายแต่ยังไม่ได้ใจความสมบูรณ์ เหมือนประโยค แต่ จะเป็นประโยคได้นั้น คำที่มาเรียงกันแล้วเป็นข้อความที่มีใจความสมบูรณ์ชัดเจน สื่อสารได้เข้าใจ

ในขณะที่เยาวลักษณ์ ซาติสุขศิริเดช (2553 , หน้า 78) ได้ให้ความหมายของประโยคไว้ว่า ประโยค หมายถึง คำหลายคำที่นำมาเรียงต่อกัน และทำให้มีใจความสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ภาคประธาน และภาคแสดง เพื่อให้ทราบ ว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร นั่นคือต้องมีส่วนที่เป็นผู้กระทำและกริยาประกอบกันขึ้นเป็นประโยค

สรุปได้ว่าประโยค คือ ข้อความที่มีใจความสมบูรณ์ชัดเจนสื่อสารได้เข้าใจว่าใคร ทำอะไร คิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร หรือมีสภาพอย่างไร

ส่วนประกอบของประโยค

สมหมาย ทัตติวงษ์ (2544, หน้า 73-85) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของประโยค ไว้ว่า ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

1. ภาคประธาน คือ ส่วนที่เป็นผู้แสดงอาการ อาจมีส่วนขยายหรือไม่ก็ได้
 2. ภาคแสดง คือ อาการที่ประธานของประโยคแสดงออกมา อาจมีส่วนขยายหรือไม่ก็ได้
- ในขณะที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 48-49) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับส่วนประกอบของประโยคว่า ประโยคโดยทั่วไปประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ประธาน ได้แก่ นาม หรือ สรรพนาม ทำหน้าที่ประธาน

2.2 ภาคแสดง ได้แก่ กริยา คำกริยา ทำหน้าที่ภาคแสดง

ในขณะที่ยงกาน์กำชัย ทองหล่อ (2552, หน้า 373) ได้กล่าวไว้ว่า ส่วนประกอบของประโยคทุกชนิดจำแนกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่เป็นประธานของประโยค เรียกว่า ภาคประธาน ส่วนที่แสดงอาการหรือความเป็นไปของภาคประธาน เรียกว่า ภาคแสดง

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ส่วนประกอบของประโยค ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ภาคประธานที่ทำหน้าที่เป็นผู้แสดง และภาคแสดง เป็นอาการที่ผู้แสดงได้กระทำ

การเรียงลำดับคำในประโยคภาษาไทย

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (2551, หน้า 155) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาไทยเรียงลำดับคำในประโยคแบบ ประธาน กริยา กรรม เช่น เขาปล่อยนก และมีลักษณะสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. เรียงคำบุพบทไว้หน้าคำนาม เช่น ในบ้าน บนโต๊ะ
2. คำแสดงการเปรียบเทียบ "กว่า" ตามหลังคำที่ใช้เปรียบเทียบ เช่น ใหญ่กว่า
3. เรียงตำแหน่งและชื่อ ไว้หน้านามสกุล เช่น พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
4. คำแสดงความเป็นเจ้าของอยู่หลังคำนาม เช่น หนังสือของเรา
5. คำขยายคำนามอยู่หลังคำนาม เช่น หนังสือเล่มใหญ่
6. อนุประโยคอยู่หลังคำนามที่ขยาย เช่น คนที่ช่วยเราทำงาน
7. คำปฏิเสธอยู่หน้าคำกริยา เช่น ไม่ชอบ

ในขณะที่ยานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 5) กล่าวว่า การเรียงลำดับคำในประโยคของภาษานั้นสำคัญมาก เพราะถ้าเรียงคำในประโยคสลับที่กันจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป เช่น พ่อให้เงินผมใช้ พ่อให้ใช้เงินผม พ่อให้ผมใช้เงิน เป็นต้น สรุปได้ว่า การเรียงลำดับคำในประโยคของภาษาไทยมีความสำคัญมาก เนื่องจากอาจทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไป ควรใช้ให้ถูกต้องตามหลักการใช้ประโยคในภาษาไทย

ชนิดของประโยคในภาษาไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 64-67) จำแนกชนิดของประโยคตามลักษณะโครงสร้างดังนี้

1. ประโยคความเดียว หมายถึง ประโยคที่กล่าวถึงสิ่งหนึ่งเพียงอย่างเดียว และแสดงกิริยาอาการ หรืออยู่ในสภาพใดสภาพหนึ่งเพียงอย่างเดียว
2. ประโยคความรวม หมายถึง ประโยคที่รวมประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป โดยมีคำสันธาน เช่น และ แต่ หรือ ก็ เป็นต้นเชื่อม
3. ประโยคความซ้อน หมายถึง ประโยคที่มีใจความหลักประโยคหนึ่ง แล้วมีประโยคย่อย อีกประโยคหนึ่งซ้อนอยู่ ซึ่งประโยคย่อยนั้นอาจทำหน้าที่เป็นคำนาม ขยายนาม หรือสรรพนาม หรือขยายกริยาหรือวิเศษณ์

ในขณะที่สันต์ สุวทันพรกุล (2545, หน้า 101-112) ได้แบ่งประโยคตามลักษณะโครงสร้างออกเป็น 3 ชนิด โดยสรุปดังนี้

1. ประโยคความเดียว คือ ประโยคที่มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว กล่าวคือกล่าวถึงสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียว

2. ประโยคความรวม คือ ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมารวมเป็นประโยคเดียวกัน โดยมีคำสันธานเป็นตัวเชื่อม เมื่อแยกประโยคออกจากกันแล้ว จะได้ประโยคความเดียวที่มีเนื้อความเป็นอิสระต่อกัน เรียกว่า ประโยคย่อย และประโยคความรวม แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 2.1 ประโยคที่มีใจความคล้อยตามกัน มีคำสันธาน ได้แก่ ทั้ง และ กับ ฯลฯ
- 2.2 ประโยคความรวมที่มีใจความขัดแย้งกัน มีคำสันธาน ได้แก่ แต่ ส่วน ฯลฯ
- 2.3 ประโยคความรวมที่มีใจความให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง มีคำสันธาน ได้แก่ หรือ ไม่..ก็ หรือไม่ก็ ฯลฯ
- 2.4 ประโยคความรวมที่มีใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน มีคำสันธาน ได้แก่ ฉะนั้นจึง เพราะฉะนั้น ดังนั้น ฯลฯ

3. ประโยคความซ้อน คือ ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียว 1 ประโยค เป็นประโยคหลัก (मुख्यประโยค) และมีประโยคย่อย (อนุประโยค) ซึ่งเป็นประโยคความเดียวอื่น ๆ เสริมออกมา อาจทำหน้าที่ขยายประธาน ขยายกริยา หรือขยายกรรมก็ได้

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้กำหนดให้ผู้เรียน เรียนรู้เรื่อง ประโยคความเดียวและประโยคความรวม ส่วนเรื่อง ประโยคความซ้อนได้กำหนดไว้ในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้นไป

ประเภทของประโยคในภาษาไทย

เขาวลัทธิ ชาตสุขศิริเดช (2553, หน้า 80) ได้แบ่งประเภทของประโยคตามเจตนา ในการสื่อสารออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. ประโยคบอกเล่า เป็นประโยคที่มีเนื้อความเพื่อบอกเล่าเรื่องราวอธิบายให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยปกติประโยคชนิดนี้จะมีประธาน กริยา และอาจมีกรรม ประกอบอยู่ในประโยค ถ้าต้องการบอกรายละเอียดเพิ่มเติม ก็จะมีส่วนขยายเข้ามา
2. ประโยคปฏิเสธ เป็นประโยคที่มีเนื้อความในประโยคตรงข้ามกับประโยคบอกเล่า โดยมีการเติมคำว่า ไม่ หน้าคำกริยาหรือคำที่มีความหมายในเชิงปฏิเสธประกอบอยู่ในประโยคเสมอ เช่น คำว่า ไม่ได้ ไม่ใช่ มิได้
3. ประโยคคำถาม เนื้อความหลักของประโยคคำถามคือต้องการคำตอบ และจะมีคำ ที่แสดงคำถามอยู่หน้าหรือท้ายประโยคเสมอ
4. ประโยคคำสั่งและขอร้อง เป็นประโยคที่มีเนื้อความสั่งให้ทำหรือไม่ให้ทำ กริยา มักเป็นประธาน เพราะเข้าใจกันอยู่แล้วระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ประโยคคำสั่งมักจะใส่คำว่า จง อย่า ห้าม ไว้ข้างหน้า และประโยคขอร้องมักจะใส่คำว่า ช่วย กรุณา โปรด ไว้ข้างหน้า

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 64-67) ได้แบ่งประเภทของประโยคตามลักษณะของการสื่อสารไว้ดังนี้

1. ประโยคบอกเล่า โดยมากประกอบด้วยประธาน กริยา และอาจมีส่วนขยายต่าง ๆ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ประโยคปฏิเสธ โดยมากมักมีคำว่า ไม่ มิใช่ หามิได้ ประกอบตัวแสดง
3. ประโยคคำสั่งและขอร้อง โดยมากจะละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจ มีเฉพาะแต่แสดง
4. ประโยคคำถาม โดยมากจะมีคำถามกำกับอยู่ต้นหรือท้ายประโยคสรุปได้ว่าประโยคในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสาร สนทนา พูดคุยโดยทั่วไปสามารถจำแนกประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสารและเลือกใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยนิทาน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยนิทาน

จากประโยชน์และคุณค่าของนิทานดังที่ได้กล่าวไว้ ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับปรุงหรือ ดัดแปลงเพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดในการสอนได้เป็นอย่างดี โดยอาศัยแนวทางในการเลือกสรรนิทานมาจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม ซึ่งมีผู้เสนอแนะความคิดเห็นไว้ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2533, หน้า 34) กล่าวว่าไว้ว่า นิทานมีตัวละครที่สามารถแสดงออกในเชิงรูปธรรมง่ายแก่ความเข้าใจ และคลี่คลายปัญหาได้ง่ายไม่ซับซ้อน ตัวละครน้อยและมุ่งใช้ตัวละครในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านและเห็นผลการเปรียบเทียบได้อย่างเด่นชัด และนิทานยังใช้เป็นบทอ่านสำหรับเด็กได้อย่างกว้างขวาง ทั้งการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน และหลักภาษา อันเป็นองค์ประกอบในการฝึกทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี นิทานเป็นบทเรียนหลักที่มีความสำคัญต่อการฝึกอ่านและนำไปสู่กิจกรรมต่าง ๆ

ในขณะที่ลำไย บัวพิทักษ์ (2542, หน้า 29) ได้กล่าวสนับสนุนว่า การเล่านิทานมีประโยชน์และมีคุณค่ามากมาย เช่น ช่วยขยายประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็ก ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางความคิดและจินตนาการ ฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เก็บใจความเรื่องที่ฟังได้ตามสมควรแก่วัย สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเรียน โดยใช้นิทานนำไปสู่ประสบการณ์ด้านต่างๆ ทำให้เด็กสนใจต้องการอยากรู้ เด็กจะรับรู้ได้ดีเพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กต้องการและสนใจอยากรู้ เด็กมักชอบให้ผู้สอนเล่านิทานให้ฟังเสมอ นิทานจึงมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนมาก เพราะช่วยลดความตึงเครียดหลังจากที่ครูสังเกตเห็นว่าเด็กนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียน หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กนักเรียนพักผ่อน ได้รับ

ความเพลิดเพลิน ใช้นิทานนำเข้าสู่บทเรียน นิทานช่วยเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดี หรือผิดบางประการของเด็กเกี่ยวกับความเชื่อ ความกลัว ใช้นิทานสอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ความซื่อสัตย์ ความอื้อเพื่อ ใช้นิทานในการสอนเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนบรรยายลักษณะของตัวละคร ใช้นิทาน ส่งเสริมการอ่าน ช่วยให้นักเรียนรู้จักโลกในแง่มุมเล็กๆ น้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้ตัดสินใจ และสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง มองโลกในแง่ดี เกิดทัศนคติที่ดีต่อโลกและชีวิต

ในขณะที่ศึกษากันกรมวิชาการ (2540, หน้า 6-8) ได้ให้ความคิดเห็นว่า วรรณกรรม (นิทาน) เป็นงานเขียนที่สร้างความจรรโลงใจให้กับผู้อ่าน ได้รับความเพลิดเพลิน ตลอดจนข้อคิด เตือนใจที่แฝงอยู่ในเรื่องราววรรณกรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าในการเรียนการสอนวรรณกรรมนั้น นอกจากจะสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ความรู้แล้ว ยังช่วยเสริมทักษะทางภาษาในด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียนให้พัฒนาขึ้น ตลอดจนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ กล่าวคือ

การพัฒนาทักษะการฟัง

1. มีสมาธิในการฟังดีขึ้น
2. สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ถูกต้อง
3. ตอบคำถามของเรื่องที่ฟังได้
4. วิเคราะห์เรื่องราวและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่ฟังได้ถูกต้อง
5. ปฏิบัติตนให้มีมารยาทในการฟัง

การพัฒนาทักษะการพูด

จากแบบอย่างของตัวละครในวรรณกรรมที่ดี หรือจากการฝึกปฏิบัติที่ดีจะทำให้เด็ก ได้พัฒนาบุคลิกภาพทางการพูดได้ กล่าวคือ

1. ใช้ถ้อยคำภาษาในการพูดได้ถูกต้องกับกาลเทศะและบุคคล
2. ใช้ระดับเสียงได้เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องราวและเหตุการณ์
3. พูดได้ชัดถ้อยชัดคำ คล่องแคล่ว
4. พูดได้ตรงประเด็น
5. ลำดับเรื่องราวในการพูดได้ถูกต้องไม่วกวน
6. มีบุคลิกท่าทางในการพูดที่เหมาะสม
7. สามารถพูดอธิบาย แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีวิจารณญาณ

การพัฒนาทักษะการอ่าน

1. ปฏิบัติตนในการอ่านได้ถูกต้องเหมาะสม
2. มีทักษะการอ่านในใจได้รวดเร็ว จับใจความสำคัญของเรื่องวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
3. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วได้ชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี และใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับเรื่องราว เหตุการณ์ บทบาทของตัวละคร
4. อ่านบทร้อยกรอง ทำนองเสนาะได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และไพเราะน่าฟัง
5. เลือกอ่านหนังสือได้เหมาะสมกับวาระ โอกาส และความต้องการ
6. มีนิสัยรักการอ่าน ตระหนักในความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านต่อ

การดำเนินชีวิต

การพัฒนาทักษะการเขียน

1. สามารถนำถ้อยคำสำนวนภาษามาใช้ในงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสม
2. มีความเข้าใจและมีทักษะในการเขียนบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์
3. สามารถเรียบเรียงการเขียนได้ตามลำดับของเรื่องได้ถูกต้อง
4. สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดมาเป็นภาษาเขียนได้อย่างสละสลวย สื่อสารได้เข้าใจ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ช่วยให้เกิดจินตนาการ เกิดความนึกคิดแตกต่างไปจากเดิมในแนวใหม่ กว้างไกล ซึ่งแต่ละคนแตกต่างกันไปตามพื้นฐานของความรู้ จิตใจ สิ่งแวดล้อม และสภาวะทางสังคมในปัจจุบัน จะเห็นได้จากการพูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน พฤติกรรมตัวละคร การคาดการณ์ล่วงหน้า การเขียนภาพ หรือการเขียนเรื่องในแนวต่าง ๆ

ดังนั้นนิทานจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่ง ในการใช้ประกอบการเรียนการสอน สำหรับเด็กเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือปลูกฝังความรู้และคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามให้กับเด็ก สามารถปลูกจิตใจเด็กให้อ่อนโยน กล้าหาญ รู้จักแบ่งปันความสุขให้แก่ผู้อื่น

ประโยชน์ของการเรียนการสอนภาษาจากการเล่านิทาน

การเล่านิทานนอกจากจะจัดเป็นศิลปะประเภทหนึ่งแล้ว ยังได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษา ทั้งในการเรียนรู้ภาษาแรกหรือการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้เรียนภาษาในระดับต้นหรือระดับประถมศึกษา ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

1. การเล่านิทานเป็นการเสนอประสบการณ์ทางภาษาอย่างมีความหมาย

ไพพรรณ อินทนิล (2544, หน้า 49) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นการสร้างสรรค์ในด้านภาษาแก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้เรียนได้เข้าใจรูปแบบและรู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ได้รู้จักและเพิ่มความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ใหม่มากขึ้น

ในขณะที่ Wright (1995, p.6) กล่าวสนับสนุนว่า การเล่านิทานเป็นการเสนอประสบการณ์ทางภาษาอย่างมีความหมาย เนื่องจากในนิทานแต่ละเรื่องไม่เพียงแต่ประกอบด้วยเนื้อเรื่องหรือเรื่องราวที่น่าสนใจสำหรับผู้ฟังแล้ว ยังประกอบไปด้วยเนื้อหาของภาษาและคำศัพท์อยู่มาหมายอีกด้วย ถือเป็นแหล่งประสบการณ์ทางภาษา

2. การเล่านิทานช่วยพัฒนาทักษะในการสื่อสาร

Jenning (1992, p. 12-13) ได้เสนอแนะว่า การเล่านิทานช่วยพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาของผู้เรียนทั้งสี่ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมีนิทานเป็นสื่อและเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารโดยใช้ทักษะทั้งสี่ดังกล่าว

ในขณะที่ Wright (1995, p. 6-7) กล่าวสนับสนุนว่า นิทานเป็นสิ่งที่ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็กมักสนใจอยากจะได้ฟังนิทานอยู่เสมอ นิทานจึงทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการฟัง การเล่านิทานจึงเป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังไปโดยไม่รู้ตัว ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับภาษา และกระตุ้นให้เกิดการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน หรือการเขียนก็ทำได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการสื่อสารนั้นเกี่ยวข้องกับนิทานที่ได้ฟัง และผู้เรียนมีประสบการณ์ร่วมกัน

3. การเล่านิทานช่วยให้เกิดการเรียนรู้คำศัพท์และความคงทนในการจำ

Zaro & Salaberri (1995, p. 2) กล่าวว่า การเรียนภาษาจากการเล่านิทานช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีคำศัพท์อยู่ในขอบข่ายความหมายเดียวกัน (Semantic field) และคำศัพท์เหล่านี้เป็นคำศัพท์ที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน

ในขณะเดียวกัน Raines & Isbell (1994, p. 259) ก็มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า การเล่านิทานทำให้เกิดการจำ ช่วยให้ผู้เรียนจำโครงเรื่องและเนื้อหาของภาษาใหม่ได้ง่าย และถ้าเล่าซ้ำก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคงทนในการจำ

4. การเล่านิทานช่วยให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาไทยในฐานะ

ภาษาต่างประเทศ

5. การเล่านิทานช่วยกระตุ้นและพัฒนาจินตนาการของผู้เรียน

Jenning (1992, p. 93) ได้ให้ความคิดเห็นว่า นิทานและการเล่านิทานช่วยก่อให้เกิดจินตนาการ โดยระหว่างการฟังนิทานผู้เรียนจะนึกจินตนาการสร้างภาพตามเรื่องที่ได้อ่าน และอาจเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งนิทานขึ้นเอง หรือวาดรูปตามจินตนาการจากนิทานที่ได้ฟัง นำไปสู่การเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนที่เรียนได้มากขึ้น

การประเมินและการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการเล่านิทาน (Rubrics)

การประเมินผลการเรียน ผู้สอนจำเป็นต้องมีเครื่องมือการให้คะแนนเพื่ออธิบายความสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน เนื่องจากการวัดและประเมินผลกำลังเปลี่ยนแปลงสู่การประเมินตามสภาพจริง และการประเมินอิงการปฏิบัติมากขึ้น

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2546, หน้า 35) ได้กล่าวไว้ว่า Rubrics หมายถึง กฎ หรือกติกา ที่จะทำให้ได้คะแนนและมีแนวทางการให้คะแนนที่แยกแยะระดับต่าง ๆ ของความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จากเดิมมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

ในขณะที่ฉษชา มหปญญานนท์ (2552, หน้า 1) กล่าวว่า Rubrics คือเครื่องมือการให้คะแนน (Scoring Too) ซึ่งเกิดจากการรวมกันระหว่างเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring criteria) กับมาตราประมาณค่าหรือระดับคะแนน (Scoring scale) เพื่อระบุความแตกต่างของผลงานหรือประสิทธิภาพ (Proficiency) ของงาน

ความสำคัญเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric)

การประเมินศักยภาพของผู้เรียนโดยให้ลงมือปฏิบัติ นั้น ไม่มีคำตอบหรือคำตอบถูกที่แน่ชัดลงไป เหมือนแบบทดสอบเลือกตอบ การประเมินผลงานแต่ละชิ้นของผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติจึงมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินคุณภาพของงานอย่างเป็นปรนัย

ฉษชา มหปญญานนท์ (2552, หน้า 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

1. เพื่อกำหนดแนวทางในการตัดสินใจอย่างยุติธรรม และปราศจากความลำเอียง Rubric จะต้องมีความชัดเจนในเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเพียงพอถึงขนาดที่ผู้ประเมิน 2 คน สามารถใช้ Rubric เดียวกันประเมินชิ้นงานของผู้เรียนชิ้นเดียวกันแล้วให้คะแนนได้ตรงกัน ระดับของความสอดคล้องในการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน ที่ประเมินอย่างเป็นอิสระจากกัน จะเรียกว่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของการประเมิน

2. เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ทั้งสอนและการประเมิน เราสามารถใช้ Rubric เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการพัฒนาของนักเรียนได้ และช่วยให้ครูสามารถตั้งความคาดหวังหรือการปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสามารถให้นักเรียนเห็นได้อย่างชัดเจนว่าทำอะไรจึงจะปฏิบัติงานได้ตามความคาดหวังที่ได้ตั้งไว้

3. เป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจคุณภาพชิ้นงานอย่างมีเหตุผลทั้งงานของตนเองและผู้อื่น นักเรียนจะรู้ข้อผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น การทำเช่นนั้นบ่อย ๆ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบในงานของตนเองได้มากยิ่งขึ้น

4. เป็นเครื่องมือที่ช่วยลดจำนวนเวลาที่ครูใช้ในการประเมินผลงานของนักเรียนลงได้ เพราะโดยปกติครูจะประเมินผลงานของนักเรียนทีละชิ้น แต่ถ้าใช้ Rubric ในการประเมินงานแล้วนักเรียนสามารถประเมินงานของตนเองและเพื่อน ๆ ได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดเด่น และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขในชิ้นงานของตนเองได้อีกด้วย

5. Rubric มีลักษณะยืดหยุ่นที่สามารถทำให้ครูสอนนักเรียนได้อย่างหลากหลายแตกต่างกันไปได้อย่างดี

6. Rubric ใช้ได้ง่ายและอธิบายได้ง่ายเช่นกัน การใช้จะช่วยให้นักเรียนทราบว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไร และเมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง ครูอาจใช้ Rubric อธิบายผู้ปกครองให้เข้าใจง่าย โดยผู้ปกครองจะทราบได้ว่าบุตรหลานของตนจะต้องทำอะไรบ้างจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน

เทคนิคการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubric)

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2546, หน้า 38-40) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนไว้ดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญๆ สูงขึ้นมาทีละระดับ เช่น งานเขียนมีประเด็นการประเมินคือ เนื้อหา การใช้ภาษา

การกำหนดรายละเอียดถ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อยที่สำคัญให้ได้ 4 ลักษณะ เช่น

เนื้อหา

1. สอดคล้องกับเนื้อหา
2. ลำดับเนื้อหาชัดเจน
3. เรียงนำเสนอ
4. มีจินตนาการ

- การใช้ภาษา
1. ผิดพลาดมากแต่พอสื่อความหมายได้
 2. ถูกต้องส่วนมากและสื่อความหมายได้
 3. ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี
 4. ถูกต้องเกือบทั้งหมด สละสลวย งดงาม

การกำหนดรายละเอียดแต่ละระดับโดยนำลักษณะย่อยมาจัดลำดับความสำคัญมาเขียนบรรยายให้ชัดเจนจากความสำคัญที่ต่ำสุดและเพิ่มตัวแปรแต่ละระดับดังนี้

- เนื้อหา
ระดับ 1	เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
ระดับ 2	เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและลำดับเรื่อง
ได้ชัดเจน ไม่วกวน
ระดับ 3	เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและลำดับเรื่อง
ได้ชัดเจน ไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่าง
ทำเรื่องน่าสนใจ
ระดับ 4	เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและลำดับเรื่อง
ได้ชัดเจน ไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่าง
ทำให้เรื่องน่าอ่านแล้วเกิดจินตนาการ

2. กำหนดลักษณะย่อยระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องขึ้นมาทีละระดับ จากตัวอย่างในข้อที่ 1 สามารถนำเทคนิคมาเขียนในประเด็น การใช้ภาษาดังนี้

- การใช้ภาษา
ระดับ 1	ภาษาผิดพลาดไม่เกิน 50 % (หรือ 50 จุด)
แต่พอสื่อความหมายได้
ระดับ 2	ภาษาถูกต้อง 50 -70 % และสื่อความหมายได้
ระดับ 3	ภาษาถูกต้อง 70 -90 % เชื่อมโยงภาษาได้ดี
ระดับ 4	ภาษาถูกต้อง 90 -100 % เป็นภาษาที่สละสลวยงดงาม

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนในเชิงคุณภาพและปริมาณ มีทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละแบบ สำหรับเชิงคุณภาพมีจุดเด่น คือ บางตัวแปรหรือบางลักษณะไม่สามารถบรรยายได้เป็นปริมาณ เช่น ตัวแปรที่เป็นคำคุณศัพท์ เช่น สวยงาม ดี สนุกสนาน เป็นต้น จุดด้อยคือในการแปลผลเชิงคุณภาพ เช่น คำว่า มาก น้อย เล็กน้อยเหล่านี้ผู้ประเมินจะเกิดความลำเอียง แสดงคุณภาพออกมาไม่เท่ากัน สำหรับจุดเด่นของเชิงปริมาณ เราสามารถนับเป็นแห่ง สัดส่วน ร้อยละได้ แต่ก็มีจุดด้อยคือ แต่ละแห่งจะมีน้ำหนักที่ผิดแตกต่างกัน เช่น ถ้าผิดเรื่องการสะกดคำ ผิดโดยทำให้ความหมายเปลี่ยน ย่อมมีข้อแตกต่างในเรื่องน้ำหนัก เป็นต้น ในการเขียนต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมพยายามให้เป็นปรนัยมากที่สุด

3. กำหนดตัวแปรย่อยมีน้ำหนักเท่ากันทุกตัว แล้วระบุตัวแปรที่หายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็จะลดหลั่นตามลำดับ เช่น การทำรายงานอาจมีประเด็นของรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ความสะอาด ประณีต ในกรณีนี้จะยกตัวอย่างรูปแบบ ที่เป็นการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน โดยกำหนดลักษณะย่อยของรูปแบบ ดังนี้ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง บรรณานุกรม จะเห็นว่าตัวแปรย่อยของรูป มีอยู่ 5 ตัว วิธีเขียนอาจเขียนดังนี้

รูปแบบ	ระดับ 4	มีครบ คือ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง บรรณานุกรม
	ระดับ 3	ขาด 1 ลักษณะ
	ระดับ 2	ขาด 2 ลักษณะ
	ระดับ 1	ขาด 3 ลักษณะ

ข้อดีของการประเมินโดยใช้ Scoring Rubric

ฉัชชา มหปญญานนท์ (2552, หน้า 7) ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อดีของการประเมินโดยใช้ Scoring Rubric ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้การคาดหวังของครู ที่มีต่อผลงานของนักเรียนบรรลุผลสำเร็จได้ โดยนักเรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถใช้ Rubric ต่อการประเมินและพัฒนาชิ้นงานของตน
2. ช่วยให้ผู้รู้เกิดความกระตือรือร้นว่าต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาการอะไรบ้าง
3. ช่วยให้นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะจากงานที่เป็นตัวอย่างได้ โดยใช้ Rubric ตรวจสอบ
4. ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมตัวเองในการปฏิบัติงานเพื่อไปสู่ความสำเร็จ
5. เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมปฏิบัติงานต่าง ๆ ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
6. ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุน ผู้นิเทศก์ ได้เกิดความเข้าใจเกณฑ์ ในการตัดสินผลงานนักเรียนที่ครูใช้
7. ช่วยในการให้เหตุผลประกอบการให้เกรดนักเรียนได้
8. ช่วยเพิ่มคุณภาพของนักเรียน

ผู้ประเมินควรจะกำหนดเกณฑ์การประเมิน และนักเรียนควรจะได้ทราบก่อนการทำงาน เกณฑ์การประเมินนี้จะระบุคุณภาพที่ต้องการให้นักเรียนกระทำแต่ละคะแนนบน Rubrics ซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างการตอบสนองนั้นๆ ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนนั้น จะทำให้นักเรียนได้รู้ว่าครูต้องการอะไร และเขาจะต้องทำอย่างไรเพื่อจะให้ผลงานของเขาได้คะแนนในระดับที่ต้องการ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางภาษาและการเรียนการสอนภาษาที่สอง

ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ศรีวิไล พลมณี (2545, หน้า 12) ได้อธิบายว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง หมายถึง กฎเกณฑ์การเรียนรู้ภาษาที่สองของมนุษย์

การเรียนรู้ภาษาที่สองไม่ได้เกิดขึ้นง่ายด้ายกับทุกคนเหมือนกับการเรียนภาษาแรก แม้จะมีเวลาเรียนมากก็ตาม บางคนอาจประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สองมากกว่าคนอื่น ๆ ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายๆ อย่างที่มีผลต่อการเรียนภาษาที่สอง เช่น อายุ สถานการณ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการศึกษาภาษา ความมั่นใจในตนเองสูง ทักษะที่ดีต่อภาษา

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการจัดการเรียนรู้ภาษาที่สองให้ใกล้เคียงกับภาษาแรก ให้มากที่สุด ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น

1. ให้ผู้เรียนไปเรียนในประเทศเจ้าของภาษาเมื่อยังเป็นเด็กเล็ก ๆ
2. ให้เจ้าของภาษาเป็นผู้สอนให้ ขณะที่ผู้เรียนยังเป็นเด็กเล็กๆ ในประเทศของผู้เรียน
3. เรียนภาษาโดยใช้ภาษานั้นเป็นสื่อในการเรียนวิชาอื่นๆ ในประเทศที่ใช้ภาษาที่สองเป็นภาษาราชการ
4. เรียนโดยวิธีการแปล
5. เรียนโดยวิธีการเลียนแบบหรือพูดตามผู้สอน เพื่อจะได้จำและสร้างความเคยชินในภาษาใหม่ตามแนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยม
6. เรียนโดยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล เพื่อผู้เรียนมีโอกาสใกล้ชิดกับภาษาที่เรียน สามารถวิเคราะห์และสร้างกฎเกณฑ์ของภาษานั้นขึ้นมาตามแนวความคิดของกลุ่มพุทธินิยมหรือวิตรรกภาพ

การเรียนรู้ภาษาที่สองมีงานวิจัยซึ่งพอสรุปได้ตามที่ Krashen และ Terrel ได้เสนอ สมมุติฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาที่สองจากงานวิจัยที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

1. The Acquisition Learning Hypothesis สมมุติฐานนี้อ้างว่า ผู้ใหญ่สามารถเรียนภาษาที่สองได้สองแบบ คือ เรียนภาษาธรรมชาติ (Acquisition) และเรียนภาษาแบบไม่เป็นธรรมชาติ ภาษาและความถูกผิดในการใช้ภาษา เป็นการเรียนรู้ในลักษณะที่ไม่ใกล้เคียงกับการเรียนแบบธรรมชาติ หากคำนั้นผิดนั้นก่อให้เกิดความสับสนในการสื่อสาร ไม่ใช่เกิดจากไวยากรณ์
2. The Natural Order Hypothesis สมมุติฐานนี้กล่าวว่า การเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษา จะเป็นไปตามลำดับก่อนหลังตามธรรมชาติ และลำดับขั้นตอนนี้จะคล้ายคลึงกันสำหรับผู้เรียน

ทุกคนที่เรียนภาษาที่สอง เช่น ผู้สอนไม่ต้องเริ่มสิ้นแก้คำผิดของกฎเกณฑ์บางอย่าง ที่ผู้เรียนยังไม่อยู่ในขั้นที่จะรับรู้กฎเกณฑ์นั้น

3. The Monitor Hypothesis สมมุติฐานนี้อ้างว่า การเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้น้อยมาก เพราะการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษามีส่วนเพียงช่วยตรวจแก้ภาษาเท่านั้น สมมุติฐานนี้ไม่ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติจะไม่สามารถช่วยให้ผู้ใช้ภาษาแก้ไขภาษาของตนได้ เพียงแต่กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษานั้น ช่วยได้เฉพาะการตรวจและการแก้ไขเท่านั้น ผู้เรียนไม่สามารถนำการเรียนรู้แบบนี้มาสร้างภาษาขึ้นใช้ได้

4. The Input Hypothesis สมมุติฐานนี้กล่าวว่า ผู้เรียนภาษาที่สองสามารถเรียนรู้ภาษาได้จากข้อมูลทางภาษาที่ได้รับ และข้อมูลที่ใช้ภาษาในระดับที่สูงกว่าระดับความรู้ทางภาษาที่ผู้เรียนมีอยู่เล็กน้อย โดยใช้บริบทหรือข้อมูลนอกเหนือตัวภาษาเข้าช่วยในการทำความเข้าใจ

5. The Affective-filter Hypothesis สมมุติฐานนี้กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการเรียนภาษา เช่น แรงจูงใจ ความเชื่อมั่น เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม สมมุติฐานทั้ง 5 ข้อดังกล่าว ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและขัดแย้งดังนี้

Stevick (1982) มีความเห็นว่า การเรียนภาษาธรรมชาติและเรียนภาษาแบบไม่เป็นธรรมชาติ มีส่วนอยู่ในกระบวนการเดียวกัน และต่างก็เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทั้งรับรู้และเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความสามารถในการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วน Harmer (1985) ให้ความเห็นว่า เป็นการยากที่จะทำนายว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ภาษาได้เมื่อไร จากการใช้ภาษาหรือกฎเกณฑ์ เพราะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล เช่น ผู้เรียนบางคนเมื่อได้รับข้อมูล ก็สามารถเรียนรู้สิ่งที่ตนยังไม่ได้โดยไม่รู้ตัว หรือผู้ใหญ่ที่เรียนต้องการเห็นผลอย่างรวดเร็วในการเรียน จำเป็นต้องเรียนกฎเกณฑ์ของภาษาที่สามารถเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น

ในขณะที่ Long (1986) กล่าวว่า การเรียนภาษาจากข้อมูลเป็นการเรียนที่ยังไม่เพียงพอในการเรียนรู้ภาษา ทั้งนี้เพราะมีงานวิจัยๆ ชิ้นที่ยืนยันได้ว่า ผู้ที่เรียนภาษาจากข้อมูลตามแนวคิด Krashen ยังมีความด้อยในเรื่องความถูกต้องทางภาษา และไม่สามารถที่จะปรับปรุงความสามารถในด้านนี้ให้เพิ่มขึ้น

ในขณะเดียวกันอรุณี วิริยะจิตรา (2536, หน้า 14) ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า ยังไม่สามารถหาข้อยุติรูปแบบการเรียนรู้ภาษาที่สองของมนุษย์ได้ จึงเชื่อว่าตราบดีที่ยังไม่มีผู้ใด

หาหลักฐานมาพิสูจน์ได้อย่างเด่นชัด ว่ามนุษย์เรียนรู้ภาษาได้อย่างไร คงจะมีแนวความคิดเห็นใหม่ ๆ ในเรื่องการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์เกิดขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต

จะเห็นว่าทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับผู้เรียนที่จำเป็นต้องใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในขณะที่ตนต้องอยู่ในสังคมที่ต้องใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารกัน เพราะทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองนี้ จะช่วยให้ผู้สอนมีความเข้าใจในตัวผู้เรียน และสามารถทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียนรู้ภาษาที่สอง และขณะเดียวกันตัวผู้เรียนเองก็จะสามารถเข้าใจในตัวภาษาที่สองนี้มากกว่าการเรียนรู้เพียงเพื่อพูดได้เท่านั้น

จิตวิทยาการสอนทางภาษา

การใช้ภาษาเป็นสิ่งที่ซับซ้อนมาก ต้องอาศัยความสามารถในการถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาเป็นภาษาจึงจะทำให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักจิตวิทยาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนรับรู้และเข้าใจภาษาได้มากขึ้น

ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์ (2548, หน้า 116-117) ได้กล่าวว่า การสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ภาษาจำเป็นต้องมีลำดับขั้นเพื่อให้การเรียนรู้มีความเหมาะสมและสามารถตอบสนองผู้เรียนได้ดีที่สุด ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ครูควรตรวจสอบความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ว่าได้มีความรู้เดิมในด้านภาษาเป็นอย่างไร เพื่อจะได้จัดเนื้อหาใหม่ให้มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาเดิมของผู้เรียน
2. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาด้านภาษาที่จะสอนให้มีความหมายกับผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพราะสิ่งที่มีความหมายและการใช้บ่อยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาในระดับต้นๆ ครูจึงควรเตรียมเนื้อหาทั้งภาษาเขียน ภาษาพูด ให้เหมาะสมกับวัยและชั้นของผู้เรียนด้วย
3. ตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจกับสิ่งที่ท่านคาดหวังจะให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้น การเรียนรู้โดยการตั้งใจหรือตั้งใจนั้นได้ผลสูงกว่าเรียนโดยไม่ตั้งใจ ครูจึงจำเป็นต้องเตรียมผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ รู้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการเรียน
4. จัดให้มีการฝึกหัดอย่างเหมาะสม การฝึกหัดกับการเรียนรู้ทางภาษาจำเป็นต้องมีคู่กันเสมอ เพราะเป็นการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนองให้เกิดความชำนาญเพิ่มขึ้น และเพื่อให้เกิดการจำได้ นอกเหนือจากความเข้าใจ ควรกำหนดบทเรียนให้เหมาะสมแก่การฝึกด้วย รวมทั้งมีการทดสอบความรู้และความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนจนเป็นที่พอใจ
5. ให้มีความรู้ที่จะตอบสนองได้อย่างถูกต้อง การที่ผู้เรียนจะเกิดความรู้ที่จะตอบสนองอย่างถูกต้อง จำเป็นที่ครูจะต้องพิจารณาใช้การบอกแนะและการเสริมแรง ซึ่งจะทำให้

ผู้เรียนได้รู้วิธีที่ถูกต้อง ทำให้การเรียนรู้ขั้นตอนไปและเข้าใจดีขึ้น เช่น ความสามารถออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เมื่อรู้ความหมายก็ทำให้อ่านเรื่องราวได้ดีขึ้น

6. จัดสภาพการณ์ที่ลดสิ่งขัดขวาง โดยการพิจารณาเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันให้แยกสอนจากกัน ถ้าการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกันนำมารวมกันด้วยกัน และแยกแยะให้เห็นความแตกต่าง หากครูต้องการเน้นความแตกต่างก็ต้องแสดงให้เห็นชัด

7. จัดวิธีวัดผลที่เหมาะสม โดยพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมทั้งให้สอดคล้องกับพื้นฐาน เนื้อหาที่ผู้เรียนได้รับด้วย

จากลักษณะทางภาษาของมนุษย์ข้างต้นพบว่า มนุษย์มีพัฒนาการทางภาษาที่แตกต่างกันตามช่วงอายุ ทั้งนี้จิตวิทยาทางการสอนภาษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีการรับรู้ความเข้าใจ และความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้

การสอนภาษาไทยนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

การสอนภาษาไทยนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแรก และใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแม่ วิธีการเรียนภาษาไทยจึงแตกต่างจากผู้เรียนที่พูดภาษาไทยตั้งแต่เกิด กลุ่มงานพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน (2553, ระบบออนไลน์) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงสำหรับสอนดังนี้

1. พยัญชนะในภาษากะเหรี่ยงเป็นเสียงกลางทั้งหมด ไม่มีเสียงสูง และเสียงต่ำเหมือนภาษาไทย เพราะฉะนั้น ผู้เรียนกลุ่มนี้จำเป็นต้องเรียนรู้และต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับหลักภาษาไทยมากเพียงพอ เนื่องจากภาษาไทยแบ่งกลุ่มตัวอักษร 3 กลุ่ม คือ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ

2. พยัญชนะบางตัวไม่มีเสียงในภาษากะเหรี่ยง ดังเช่น ฉ ถ ฐ ผ ฝ ส ข ศ ห ต้องฝึกฝนเพิ่มเติม เนื่องจากผู้เรียนไม่มีเสียงเหล่านี้ในภาษาแม่ของตนเอง นี่เป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มักพูดภาษาไทยไม่ชัด จนเป็นที่ล้อเลียน ถ้าครูภาษาไทยทราบจุดอ่อนของผู้เรียนสามารถแก้ไขได้ทันตั้งแต่แรกก็จะแก้ปัญหาการพูดไม่ชัดได้

3. พยัญชนะภาษาไทยมีแม่ตัวสะกด กง กน กม เกย เกอว กก กค กบ แต่สำหรับภาษากะเหรี่ยงไม่มีตัวสะกด มีแต่อักษรควบกล้ำ ทำให้ต้องเพิ่มเติมรายละเอียดและเน้นเพิ่มเติม เนื่องจากผู้เรียนจะต้องรู้จักวิธีออกเสียงและใช้ปากให้ถูกต้อง ครูภาษาไทยจะต้องฝึกฝนและเพิ่มความสังเกตผู้เรียนมากเป็นพิเศษ

4. ระดับเสียงในภาษาไทยมีครบ 5 เสียง คือ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา แต่ในภาษากะเหรี่ยงมีเพียง เสียงสามัญ เสียง เอก เสียงโท เสียงตรี ทำให้ผู้เรียนมีปัญหาในการใช้เสียงจัตวา ประกอบกับระดับเสียงเอก และเสียงโท ของภาษากะเหรี่ยงก็ออกได้

เพียงเสียงก้ำกึ่งเสียงเอก และเสียงโทของภาษาไทย ทำให้เสียงพูดเหมือนอยู่ในลำคอออกเสียงกลาง ๆ ไม่ใช่เสียงเฉียบขาดแบบภาษาไทย ฉะนั้นครูต้องใส่ใจเป็นพิเศษเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาไทย

5. เนื้อหาวิชาของภาษาไทยควรเน้นเนื้อเรื่องที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพชัด และคิดออกง่าย ๆ ถ้าสอนผู้เรียนเรื่องไกลตัวในสิ่งที่ชุมชนผู้เรียนไม่มี ไม่เคยเห็น ทำให้นักภาพไม่ออก ไม่เข้าใจ จะสับสนแล้วรู้สึกว่าการเรียนยากเกินไป ทำให้ไม่สนใจอยากเรียน เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากมาเรียนภาษาไทย และไม่รักโรงเรียน

นอกเหนือจากวิธีสอน 5 ขั้นตอนแล้ว ครูสอนภาษาไทยสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องมีความเป็นกันเองทำให้ผู้เรียนไว้วางใจ มีความตั้งใจ และความเอาใจใส่เป็นพิเศษ สิ่งสำคัญครูต้องรักภาษาไทยและรักษาการสอนภาษาไทยเป็นชีวิตจิตใจ เมื่อนั้นแหละ การสอนภาษาไทยสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือจะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง (โป่ว)

สุจิตต์ลักษณ์ คีฬดุง และสรินยา คำเมือง (2540, หน้า 1) กล่าวว่า กะเหรี่ยง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง เดิมอาศัยอยู่แถบบริเวณต้นแม่น้ำสาละวินของพม่า ต่อมาได้อพยพเข้าสู่ประเทศพม่าและไทย มีภาษาพูดเรียกว่าภาษากะเหรี่ยง จัดในตระกูลภาษาจีน-ทิเบตชาวกะเหรี่ยงมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหลายอย่าง นอกเหนือจากภาษาพูดแล้ว ยังมีการแต่งกาย ศิลปะการแสดง และประเพณีต่างๆ ปัจจุบันมีชาวกะเหรี่ยงในประเทศพม่าประมาณ 7 ล้านคน และในไทยประมาณ 4 แสนคน

อนึ่ง คำว่า "กะเหรี่ยง" นั้น บางท่านถือว่าเป็นคำไม่เหมาะสม เป็นการเรียกด้วยความดูถูก แต่ชาวกะเหรี่ยงในบางชุมชน ก็แนะนำตัวเองว่า กะเหรี่ยง มิได้เห็นเป็นคำไม่เหมาะสมหรือดูถูก ทั้งนี้ความรู้สึกดังกล่าวยังขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้เรียกด้วย

จิตร ภูมิศักดิ์ (2544, หน้า 279-280) กล่าวว่าคนล้านนาและคนทางภาคตะวันตกมักเรียกกะเหรี่ยงว่า “ยาง” พม่าเรียกพวกนี้ว่า “กะยิ่น” ฝรั่งเศสเรียกว่า “กะเรน” (บางที่เขียนว่า กะเร็น) แต่พม่าออกเสียง ร เป็น ย แต่คำว่า กะเหรี่ยง กะเรน หรือกะยิ่น ก็เป็นคำที่พวกเขาไม่ชอบนัก สังเกตได้จากเมื่อครั้งพม่าได้รับเอกราช พวกเขาได้ตั้งชื่อรัฐของตนเองว่า “กะยา” แปลว่า “คน”)

อย่างไรก็ตาม เรื่องของชื่อเรียก “กะเหรี่ยง” นี้ยังเป็นปัญหาไม่เป็นที่ยุติ หลายคนในปัจจุบันเข้าใจว่าชื่อเรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ไม่สมควรจะเรียกว่า “กะเหรี่ยง” อีกต่อไป เพราะมีความหมายไปเชิงดูถูก โดยสมควรให้เรียกว่า “ปกาเกอะญอ” แทน แต่หากศึกษากันไปแล้วกลับพบว่ามียุทธศาสตร์กะเหรี่ยงหลายกลุ่มที่เรียกตนเองว่า “กะเหรี่ยง” และกลุ่มชาติพันธุ์ที่เดิม

นักมานุษยวิทยาเห็นว่าควรจัดอยู่ในกลุ่มของกะเหรี่ยงกลับไม่ได้เรียกตัวเองว่ากะเหรี่ยงแต่อย่างใด กลับเรียกเป็นชื่ออื่น

นงลักษณ์ แก้ววงศ์ (2547, หน้า 19) กล่าวว่า ชนชาติกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้ 4 เผ่า คือ กะเหรี่ยงสะกอ (Sgaw-Karen) กะเหรี่ยงโปว์ (Pwo-Karen) กะเหรี่ยงคะยา (Kayah-Karen) หรือกะเหรี่ยงบเว (B'ghwe Karen) และกะเหรี่ยงตองซูกตองซูก (Thongsue, Taungthu) หรือกะเหรี่ยง ปะโอ

กะเหรี่ยงโปว์ (Pwo-karen) พวกเขาจะเรียกตัวเองว่า "โพล่ง" คนไทยมักจะเรียกพวกนี้ว่า "กะหรั่ง" บ้างก็เรียก "ยางदैะदै" "ยางบ้าน" กะเหรี่ยงโปว์มีจำนวนประชากรเป็นที่สองรองจากกะเหรี่ยงสะกอ อาศัยอยู่แถบจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ ตาก อุทัยธานี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ สำหรับในจังหวัดลำพูนพบว่า มีกะเหรี่ยงโปว์ อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นโดยเฉพาะที่อำเภอถ้ำ

สรุปได้ว่า ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นกะเหรี่ยงสะกอ รองลงมาเป็นกะเหรี่ยงโปว์ ซึ่งสามารถพูดภาษาคำเมืองและภาษาไทยกลางได้ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่เกือบจะใกล้เคียงกับคนพื้นราบ แต่ด้านประเพณีวัฒนธรรมยังคงมีความแตกต่างจากคนพื้นราบอยู่มาก

ภาษากะเหรี่ยงโปว์

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2547, หน้า 211) กล่าวว่า ภาษากะเหรี่ยงโปว์ เป็นภาษาตระกูลชีโน-ทิเบตาน ใช้กันมากในภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศไทย รวมทั้งรัฐกะเหรี่ยงในประเทศพม่า มีพยัญชนะต้นเดี่ยว 23 เสียง มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำมาก โดยควบกับ ล ร ว และ ย ไม่มีความแตกต่างระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว สระเดี่ยวมี 9 เสียง สระประสมมี 5 เสียง เสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง ไม่มีเสียงตัวสะกด ไวยากรณ์ การเรียงประโยคเป็นแบบประธาน-กริยา-กรรม เช่น ทุ้ยอัย มื้อ ญอ (หมากัดแมว) ประโยคปฏิเสธใช้คำว่า เอ๊ะ หรือ แบ๊ ต่อท้ายประโยคบอกเล่า บางครั้งอาจเติมคำว่า เล่อ (ไม่) ไว้หน้าคำกริยาที่ต้องการปฏิเสธเพิ่มอีกหนึ่งคำ เช่น แหน่ เพ๊ะเอ๊ะ (เธอไม่มา) ประโยคคำถาม ใช้/ไม่ใช้ เติมคำว่า พา ท้ายประโยค ส่วนคำถามที่ต้องการข้อมูลจะเติมคำสรรพนามแสดงคำถามไว้ในตำแหน่งที่ต้องการถาม เช่น

เอ็ง มี พา (กินข้าวหรือยัง)

แหน่ ลี ค้อแล่ (เธอไปไหน)

เผล้เพละ แล่ เอ็ง มี (ใครกินข้าว)

ประโยคภาษากะเหรี่ยงโปว์ แตกต่างจากประโยคภาษาไทยคือ การวางคำขยายไว้ข้างหน้าคำที่ต้องการขยาย เช่น ฉันมีหมาลูก 3 ตัว (ฉันมีลูกหมา 3 ตัว) ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดเรียนรู้เรื่อง ประโยคในภาษาไทย เนื่องจากนักเรียนจะนึกถึงประโยคที่เป็นภาษาของตนเองก่อน จากนั้นจึงแปลเป็นภาษาไทย ทำให้รูปประโยคไม่ถูกต้องตามหลักการใช้ประโยคในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกะเหรี่ยงโปว์ (Pwo-Karen) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนบ้านตูลอย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ศึกษา : โรงเรียนบ้านตูลอย ตำบลมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

โรงเรียนบ้านตูลอย ตั้งอยู่เลขที่ 188 หมู่ 4 ตำบลมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษาเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2518 และเปิดเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเมื่อ พ.ศ.2535 ปัจจุบันเปิดทำการสอนระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีนายพิทักษ์ ชมชื่นเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 523 คน รวม 20 ห้องเรียน บุคลากรครู 23 คน ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนจัดการเรียนร่วม (เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ) และเข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน (โรงเรียนดีใกล้บ้าน) มีพื้นที่บริการทั้งหมด 8 หมู่บ้าน คือ บ้านตูลอยเก่า บ้านตูลอยใหม่ บ้านหนองกระทิง บ้านสันมะม่วง บ้านหัวฝาย บ้านของกือ 1 บ้านของกือ 2 บ้านของกือ 3

นักเรียนโรงเรียนบ้านตูลอยเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงโปว์ทั้งหมด ใช้ภาษากะเหรี่ยงโปว์เป็นภาษาพูดของตนเองและเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง รูปแบบการใช้ประโยคในภาษากะเหรี่ยงโปว์ส่วนใหญ่แตกต่างจากภาษาไทย มีการเรียงคำขยายไว้หน้าคำ เช่น ฉันมีสีแดงเสื้อ (ฉันมีเสื้อสีแดง) ครูให้กินหนูไหม (ครูให้หนูกินไหม) เป็นต้น ด้วยสาเหตุนี้ทำให้การพูดและเขียนของนักเรียนไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นจึงขาดประสิทธิภาพ เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำเนื่องจากเกิดปัญหาทางด้านการอ่าน การเขียน และการพูด ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนิทานมาใช้ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอื่น ๆ ทำให้ทราบผลดังนี้

สมปอง หลอมประโคน (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำกิจกรรมการเล่านิทานไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยศึกษาเปรียบเทียบทักษะการฟัง การพูด ภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า หลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ความสามารถในการฟัง การพูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพิ่มขึ้น และนักเรียนเกิดความคงทนในการจำ คำศัพท์มากขึ้น แสดงให้เห็นว่า การเล่านิทานช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียน ช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจภาษาและเพิ่มความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาพูดมากขึ้น

ส่วนรัตนภา เกริกการณย์ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยการเล่านิทานเสริมกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานเสริมกิจกรรม กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย อำเภอ เมืองเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบความพร้อมทางสติปัญญา ด้านความสามารถทางภาษา ระดับชั้นปฐมวัย ฉบับการฟังเรื่อง ก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน ความสามารถทางภาษา ก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัย พบว่า หลังการฟังนิทานเสริม กิจกรรม นักเรียนมีความสามารถทางภาษาเพิ่มขึ้น

ด้านเจตสุภา สอนใจธิ (2548) ได้ศึกษาผลการใช้นิทานเป็นสื่อตามแนวทางสร้างปัญญา เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ ระหว่างทฤษฎีการสอนอ่านกับแนวการสร้างปัญญาอันประกอบด้วย ส จิ ปุ ลิ และการคัดเลือก นิทานโดยคำนึงถึงเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน สะท้อนถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านจะเป็นเรื่องราวที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและรับรู้เรื่องราวได้ รวดเร็ว เพราะเคยมีประสบการณ์ทางภาษาโดยรู้เรื่องเหล่านั้นมาก่อน จากการศึกษาพบว่า หลังจาก ที่นักเรียนได้เรียนตามกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อ ตามแนวการสร้างปัญญาเพื่อพัฒนา ความเข้าใจในการอ่านแล้วนักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น

ปีต่อมาอันจนา วงศ์ไชยา (2549) ได้ศึกษาการสร้างหนังสือนิทานพื้นบ้านเพื่อเสริม ทักษะ การอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 เป็นนักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง ผลการศึกษาพบว่า ได้นิทานพื้นบ้านกะเหรี่ยง 5 เรื่อง เพื่อเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนชั้น ประถมศึกษา ลักษณะของหนังสือเป็นการบรรยายแบบร้อยแก้ว มีภาพประกอบเป็นภาพลายเส้น มีประสิทธิภาพ 76.30/71.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 70.00/70.00 นักเรียน มีความคิดเห็นต่อนิทานพื้นบ้านเพื่อเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมอยู่ใน ระดับที่ดี

ในขณะที่เดียวกันอรอุมา อินฟูล่า (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การใช้นิทานพื้นบ้านเป็น บทเรียนเสริมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เรื่องประโยคในภาษาไทย ตามทฤษฎีการทำงานของสมอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังมะริว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือในการศึกษาประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม บทเรียนเสริมจากนิทานพื้นบ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงขึ้น พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนทั้งรายบุคคล และรายกลุ่มอยู่ในระดับดี

นอกจากนี้ Crook (1979) ได้ศึกษาถึงนิทานพื้นบ้านของชนชาติต่าง ๆ พบว่า นิทานพื้นบ้านช่วยสร้างเสริมให้เด็กเห็นลักษณะที่ต่างกันของตัวละคร มีวิธีการดำเนินเรื่อง ได้รับความสนใจ เป็นพื้นฐานให้เชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ และยังแนะนำการใช้นิทานพื้นเมืองสอนเด็กนั้น สอดคล้องกับขั้นพัฒนาการ และครูควรจัดอภิปรายกลุ่มเพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง

นอกจากนั้น Kwok (1976) ได้นำเอานิทานพื้นบ้านของจีนมาเขียนเป็นบทเรียน 10 เรื่อง แต่ละเรื่องได้สะท้อนให้เห็นขนบธรรมเนียมของจีน โดยเขียนเป็นแบบเรียนภาษาอังกฤษก่อนแล้ว แปลเป็นภาษาจีนในหน้าเดียวกัน มีภาพประกอบ นำแบบเรียนไปใช้กับเด็กจีนในสหรัฐอเมริกา เด็กเหล่านั้นเป็นเด็กสองภาษา ปรากฏว่าทำให้พัฒนาการทางภาษาของเด็กเหล่านั้นดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การนำนิทานมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้น ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ได้ โดยเฉพาะในส่วนของ การใช้นิทานเพื่อพัฒนาการเรียงคำในประโยคและทักษะการเล่านิทานสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของนักเรียนและสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมต่อไป